

denní lhůta k dovolání (§§ 555 čís. 2, 505 odstavec druhý c. ř. s.), končivší se tedy dne 3. listopadu 1925. Dovolání, podané teprve dne 16. listopadu 1925 — Drem Františkem B-em — podáno tudíž opožděně. K pouhému tvrzení, že Dr. R. vypověděl žalovaným plnou moc již před odvolacím líčením, nelze míti zření, když nebylo šetřeno předpisů Šu 36 c. ř. s., ježto by jinak mohly býti obcházeny předpisy civilního řádu soudního o lhůtách k opravným prostředkům a tyto lhůty proti zákonu býti prodlužovány. (Že to v tomto případě bylo zamýšleno, nechce dovolací soud předpokládati.) Opožděné dovolání bylo tedy odmítnouti (§§ 507, 471 čís. 2, 474, druhý odstavec, 495, 513 c. ř. s.).

Čís. 5562.

Nebylo-li přistoupení nezletilé nemanželské matky ku smíru mezi nemanželským otcem a poručníkem o složení odbytného schváleno opatrovnickým soudem nemanželské matky, nevzala tato platně na sebe povinnost, že bude plniti ze svého, nestačí-li odbytné. Lhostejno, že nemanželská matka nebyla pod mocí poručenskou, nýbrž otcovskou, a že otec smír spolupodepsal. Pokud nelze v chování zletilosti nabyvší nemanželské matky spatřovati schválení smíru.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1925, R II 365/25.)

Žádost nemanželského dítěte proti otcovi o nutné výživné soud první stolice zamítl, rekursní soud jí vyhověl. **Důvody:** Plenisimánní rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 7. října 1924, čís. 299/24 sb. n. s. čís. 4213, které převzalo názor judikátu čís. 245 (plenis. rozh. nejv. soudu ze dne 18. ledna 1916, čís. 1679 úř. sbírky), vyslovovalo ohledně přípustnosti zvýšení odbytného složeného nemanželským otcem pro dítě, tyto zásady: I. bez ohledu na změnu poměrů té neobné strany lze: a) na nemanželském otcovi požadovati nedostávající se nutnou výživu tehdy, když odbytné, stanovené smírem mezi nemanželským otcem dítěte a poručenstvem dítěte, bylo vyčerpáno, b) byl-li však smír uzavřen také mezi nemanželskou matkou dítěte a po případě rodiči nemanželské matky, lze nutnou výživu požadovati na nemanželském otcovi dítěte jen tehdy, když nutná výživa se nedá uhraditi ani z odbytného, ani matkou, ani po případě jejími rodiči. II. Požaduje-li se na nemanželském otcovi dítěte plnění z důvodů změny poměrů, není nárok dítěte omezen na nutnou výživu a nezáleží na tom, zda a do jaké míry je odbytné vyčerpáno. Dle náhledu rekursního soudu nepřistoupila ke smíru o odbytném ze dne 25. ledna 1918 ani nemanželská matka ani její otec Isidor N. Neboť tento svým jménem vůbec smír nepodepsal, nýbrž jednal jen jako zákonný zástupce tehdy neploleté nemanželské matky. Tato pak nepřistoupila jako smluvní strana ke smíru proto, poněvadž smír nebyl ohledně ní opatrovnický schválen (§§ 216, 233, 282, 865 obč. zák.), ač přebírala tím na sebe povinnost, že bude ze svého hraditi to, čeho se z odbytného na nutnou výživu dítěte nebude dostávat. Ani po dosažení zletilosti v roce 1920 (§ 21 obč. zák. ve znění zá-

kona ze dne 23. srpna 1919, čís. 447 sb. z. a n. a Šu 172 obč. zák.) ke smíru tomu nepřistoupila, neboť výslovně toho neprohlásila, aniž z jejího jednání lze souditi na mlčky projevový souhlas (§ 863 obč. zák.) a přístup k onomu smíru. Pouhým mlčením a vybíráním peněz z odbytného, složeného v sirotčí pokladně nejsou ještě uklizeny pochybnosti o tom, zda nemanželská matka měla a má v úmyslu osobně přistoupiti ke smíru. Jde proto jediné o smír mezi nemanželským otcem a poručenstvem dítěte. A v takovém případě má dítě nárok, požadovati na otci nedostávající se nutnou výživu, když odbytné je vyčerpáno.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Smír o odbytném ze dne 25. ledna 1918 podepsán jest za nemanželské dítě poručníkem z povolání, dále tehdy ještě nezletilým nemanželským otcem a jeho otcovským opatrovníkem a konečně tehdy ještě nezletilou nemanželskou matkou a jejím otcovským opatrovníkem a schválen byl soudem jednak ohledně nemanželského dítěte, jednak ohledně nezletilého nemanželského otce, nikoli však také ohledně nezletilé nemanželské matky, ačkoliv obsahoval v odstavci 5. ustanovení, že nemanželský otec jest všech dalších povinností sprostěn. Tím ovšem — jak již v plenárním usnesení ze dne 7. října 1924, č. pres. 299/24, uveřejněném pod čís. 4213 sb. n. s. bylo vyloženo — přecházela by pro případ vyčerpání odbytného povinnost k výživě dítěte na matku a v další řadě na její rodiče (§ 166 druhý odstavec obč. zák.). Kdyby tu v tom směru platného závazku matky nebylo, byl by nemanželský otec povinen bez ohledu na smír a odbytné poskytovat nemanželskému dítěti nedostávající se nutnou výživu. Nelze o tom pochybovati, že za účastníky dohody nutno pokládati všechny shora uvedené osoby, totiž nezletilé dítě, zastoupené poručníkem a nezletilou nemanželskou matku, zastoupenou otcovským opatrovníkem na straně jedné a nemanželského otce, zastoupeného otcovským opatrovníkem, na straně druhé. Nesporno jest, že ujednané odbytné bylo včas složeno, že však bylo až do 2. května 1925 úplně vybráno a že nový poručník dítěte učinil již 4. dubna 1925 návrh, by bylo nemanželskému otci uloženo plnění výživného 90 Kč měsíčně. Nutno tedy rozřešiti otázku, zda nemanželská matka, které bylo v době smíru 19 let, platně vzala na sebe přistoupením ke smíru povinnost — zákonem jí jinak jen podpůrně uloženo, — že bude ze svého plniti, k čemu odbytné nestačí. Otázku tuto správně rozhodl rekursní soud v záporném smyslu z toho důvodu, že smír nebyl ohledně nezletilé nemanželské matky opatrovnicky schválen a že z něj následkem toho pro ni žádný závazek nelze vyvozovati. K důvodům rekursního soudu, opírajícím se o předpisy §§ 216, 233, 282, 865 obč. zák. jest dodati jen toto: Opatrovnického schválení bylo ku závaznosti smíru pro nemanželskou matku nutně zapotřebí, třebaže nebyla pod mocí poručenskou, nýbrž pod mocí otcovskou, a třebaže její otec smír spolupodepsal, neboť co do majetkových práv dětí jest otec úplně na roveň postaven poručníkovi. Jest to zřejmo z Šu 149 obč. zák. ze slov: »jmenuje soud jiného správce« i z §§ 150 a 175 obč. zák., podle nichž

musí také otec skládati účet a má ve příčině jmění provdané nezletilé dcery práva a povinnosti opatrovníka. Šlo pak o závazek takové důležitosti a takového majetkového dosahu pro nezletilou matku, že bez soudního schválení nezletilou platně podstoupen býti nemohl (§§ 233 a 865 obč. zák.). Běží tedy jen o otázku, zda nemanželská matka po nabytí zletilosti — jež podle jejích let nastala roku 1920 — smír schválila, buďsi výslovně nebo mlčky (srv. § 863 a plenární usnesení k §u 865 obč. zák. ze dne 12. února 1924 čís. pres. 796/23 sb. n. s. čís. 3480). Výslovně se tak nestalo, ale nestalo se tak ani mlčky — jak již rekursní soud správně odůvodnil, — neboť v pouhém mlčení a vybírání peněz z odbytného takový souhlas vyvoditi nelze. K tomu však přistupuje ještě důležitá okolnost ze spisů zjevná, že nemanželská matka vybrala první částku 250 Kč dne 24. března 1923 a že před vybráním druhé částky 900 Kč, jež se stalo 21. ledna 1924, bylo u soudu dne 12. ledna 1924 jednáno o dalším plnění nemanželského otce, při kterém byla přítomna nemanželská matka i poručník dítěte i nemanželský otec se svou manželkou, ale tento zdráhal se ještě něco složit. Z toho jest viděti, že se nemanželská matka nepokládala za vázanu smírem, uzavřeným za její nezletilosti. Teprve poté byly další částky až do úplného vyčerpání odbytného vybírány. Ježto tedy nemanželská matka platného závazku k doplnění výživného nepřevzala, má po vyčerpání odbytného nemanželský otec povinnost poskytovat dítěti *n u t n o u* výživu (§§ 166 a 169 obč. zák.). Že by byl otec nemanželské matky podepsal smír vlastním jménem a že by za sebe takovou povinnost mimo rámec §u 166 druhý odstavec obč. zák. na se byl vzal, pro to není ve spisech podkladu.

Čís. 5563.

Dodatek ve smlouvě: »V případě sporu podrobují se soudu příslušnému pro Vaše sídlo, které jest též místem splatnosti dohodného i náhrady.« Úmluva jest »výslovnou«, byl-li tento dodatek druhému smluvníku přečten a on listinu podepsal.

(Rozh. ze dne 16. prosince 1925, R II 369/25.)

Žaloba byla zadána na okresním soudě v B. z důvodu §u 104 j. n., ježto prý se obě strany výslovně dohodly na příslušnosti tohoto soudu. K námitce místní nepřislušnosti *s o u d p r v é s t o l i c e* žalobu odmítl, *r e k u r s n í s o u d* zamítl námitku místní nepřislušnosti. *D ů v o d y:* Prvý soud odmítl žalobu, vyhověv námitce místní nepřislušnosti, z toho důvodu, že věta »V případě sporu podrobují se soudu příslušnému pro Vaše sídlo, které jest též místem splatnosti dohodného i náhrady,« jest pro člověka právnicky nevzdělaného, u soudu neobeznalého nesrozumitelnou, poněvadž výraz »příslušný soud« v širších kruzích obyvatelstva není jistě znám. Soud rekursní však, uváživ, že se v tomto případě jedná o smlouvu mezi majitelem realitní kanceláře v N., jehož příslušným soudem je B., a majitelem domu v M., průmyslovém to středisku, tudíž mezi dvěma stranami inteligentními a v životě obeznanými, dospěl k názoru, že napadená věta tiskopisu, žalované